

DEVECSERI ÚJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 pengő
Fél	4
Negyed	2
Egyes szám ára	20 fillér

Felolós szerkesztő:
Dr. SOMOGYI KÁROLYKiadótulajdonos:
HUSS FERENCSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Devecser, Klapka-utca 16.
TELEFON 23.

Ide-intézendők a lapot érdeklő mindenemű közlemények

A tél gondjai.

Élelem, lakás és ruházat: ez a három dolog az, a mi az emberi lét fenntartásához feltétlenül szükséges. Az emberek tömegei ezekért dolgoznak, fáradnak elsősorban e sártekén, amit földnek nevezünk s amelyre Isten akaratából a végzet bennünket kivetett.

Az időjárás viszontagságai, a tél hidege ellen a ruha és lakóház melege védi testünket. Kenyérkeresetre a mezőgazdaságban dolgozónak már nem igen nyílik alkalmunk s aki, élelmét a nyár folyamán meg nem szerezte, most „itt a tél, táncolhat”.

Járásunknak majdnem valamennyi faluját ez év folyamán olymértű elemi csapások sújtották, hogy a kenyérben bizony szűkölködésnek néz elébe még a módosabb gazda is, hát még a szegényebb nép, akinek módja sem volt a rossz termés miatt kenyérét megkeresni! A szomorú gazdasági viszonyok mellett nehéz helyzetbe kerül az egész lakosság, mert a termés hiányát az egyéb foglalkozásuk, az ipar és kereskedelem is megérzi.

A tél beköszönt a maga zordon-ságával, bajokat, nyomorúságokat hoz ránk. Ezek előtt nem szabad szemünket behunyni, hanem gondoskodni kell azok megelőzésén vagy legalább is enyhítésén.

Ami gyermekkorom óta nem látam (leszámitva a háborús éveket) több faluban tapasztaltam, hogy már most kukorica-kenyérrel élnek az emberek. Mi lesz még a tavaszig? Meleg ruhára, lábbelire a legtöbb falusi embernek alig telik s bizony a háboru utáni szűkesztendők, zavarok alatt megszületett papírszövetek is réges-régen elszakadtak. Még a mai posztók is messze vannak a régi jó világból való apáról-fiúra maradó ruhák anyaga mögött. A szűkség e téren is fenyeget. Sok gyerek elmarad az iskolából alkalmatlan lábellen hiányában, sok pedig megbetegszik.

A fűtőanyag, fa, kőszén drága. Sok vidéken még hozzájutni is nehéz ezekhez. A nyomorúságok között is egyik legkínosabb az, amit a hidegség hoz az emberekre.

Ezen szomorú állapotok okozzák aztán, hogy a vagyon elleni bűncselekmények elszaporodnak, növekszik az öngyilkosok száma, a nyomorgó ember elégedetlen, megbontja a rendet,

embertársában keresi a baj okozóját, erkölcsi érzéke és felfogása megromlik s fokozatosan felülkerekedik lelkében a gonosz és tetteit a gyűlölet vezeti.

A társadalomnak kötelessége gondoskodni arról, hogy ezen bajok egy részét feltárazzanak, másrészt pedig orvosolást nyerjenek, ha lehetséges: már kitörésük megelőztessek. Ezt parancsolja az emberbaráti szeretet, de a saját érdeke is.

A Járási Közművelődési és Gazdasági Egyesület megalakulóban van. Élére lelkes emberek állottak, a kik sok nemes feladat és cél közé felvetették annak gondját is, hogy a szegényeken, szűkölködőkön segítsenek. A kik ebben a munkában társulnak, valóban Istennek tetsző dolgot cselekesznek, a hazának és emberiségnek javára vannak.

Bünt követ el viszont Isten és önmaga ellen, aki — bár módjában állana — bezárja ridegen a szívét a kérő előtt, mikor embertársán kevéssel is segíteni tudna.

Vegye fel hát minden község társadalmi a maga szűkölködőinek gondját, — mert itt a tél — hogy ne legyen határain belül egyetlen ruhátlan, étlen didergő lakosa sem. A segítségnek nemcsak az ingyen-adakozás a módja, de adjunk inkább munkát azoknak, akik dolgozni tudnak.

... És keresse fel a könyörület a szemérmes szegényeket is. Az éhség, ruhátlanúság könnye keserű; aki csak egy ilyen könnyet letöröl, Isten annak száz vétékét megbocsátja... S.

Munkára fel!

Valamikor a boldog béke években, amikor a Hármpártok üeszte föld fejjel-mézszel folyó boldog haza volt, az államhatalom gondoskodott minden kulturális, gazdasági szükségletünkről s szerencsés volt az a vidék, amelyre a hatalom kegye suttott.

Ma, a sajtóre szabott trianoni határok között, ellenségetől körülveve, lesegényedett közgazdasági viszonyok között, az államhatalomtól alig várhatjuk segítségesebb igényeink kielégítését is. A magyar társadalomnak, magunknak kell összefognunk, ha élni, boldogulni, fejlődni akarunk.

A magyar társadalom kimeríthetetlen öserőkből táptárhozik, gyűlölettel mélyen nyugnak le az egésséges, romlatlan vidéki földbe, innen szívja erejét a himerültségéből ébredő haza. Ezt a kimeríthetetlen öserőt kell tehát összegyűjteni, erős késsel megsebesíteni, ontatásra ébresztetni, hogy a magyar társadalom minden tagja, egymást támogatva, bizalommal és szeretettel viselve egymás iránt, egyesült erővel dolgozzon a hűsért, a haza boldogulásáért.

Mindenkinek azon a his darab földön, abban a szűk körben kell megtenni kötelességét, kifejteti egész tehetségét, munkaerőjét, amelyen él, hogy elősegítse a maga sajtóbb közösségének, járásának s így követve édes hazájának boldogulását.

Es az eszme, az a cél vezérli azt, a ma még hiszámú tábor, mely maga köré öhajja gyűjtent a járás minden érdemes, önsellen és a magyar hasáért dolgozni és áldozni késs polgárát, amikor megalaktani öhajja a „Devecseri Járási Közművelődési és Gazdasági Egyesület”-et s ebben a közös szervezetben önsellen és lelkes vezetőkkel kívánja elősegíteni a járás kulturális, gazdasági és saociális ügyeit. Ebbe az egyesületbe hívja a járás minden gazdáját, iparosát, minden polgárát, hogy itt megértéssel, közös erővel munkálkodjon a járás számtalan, még megalósítására páro kulturális és gazdasági ügyéért.

A járás minden társadalmi osztályából alakult előkészítő bizottság f. évi december hó 10-én d. e. 10 órakor tartja alakuló közgyűlést a Gadjéle mosgászti, hás helyiségében s erre minden hasznos érdektű polgárt saivezen hív és vár, mert eredményes jó munkát csak egyesült erővel érhetünk el. A mosgalom élén dr. Schandl Károly, dr. Magyar Károly, dr. Jókay-Ihász Miklós, Belák Endre, Barcsa Dezső, Bőröcs János, dr. Marsay Sándor, Szabó Ferenc, Csappon Károly, dr. Tóth Béla, dr. Somogyi Károly, Markos Gyula és még számosan a járásból állanak.

A Kossuth-utca folytatólagos megnyitása.

A Devecseri Újság már több ízben megírta, hogy egy érdekeltség a Kossuth Lajos-uccát folytatólagosan meg akarja nyitani a vasutállomásig. Erre vonatkozólag most egy kiegészítő levelet kaptunk, melyből közöljük a következőket:

A f. év január 23-án tartott községi képviselőtestületi gyűlés tárgysorozatán szerepelt a volt devecseri hengermalom új tulajdonosainak egy beadványa, melyben az ezen telken keresztiül az állomásig vezető új ucca megnyitásának erkölcsi támogatását kériék.

Dr. Friedmann Adolf ügyvéd ur azt indítványozta, hogy mivel a község csak most szerelte fel a villanyt és így nincs abban a helyzetben, hogy anyagi áldozatokat hozzon, vegye le napirendről ezt a kérést.

Utána felszóltat egy kisgazda, aki viszont azt indítványozta, hogy a képviselőtestület adja meg a kért erkölcsi támogatást, mert az ucca megnyitásával egy régi mulasztás lenne pótolva és különösen hangsúlyozta, hogy ezt annyival inkább meg kell tenni, mert a képviselőtestület kisgazda tagjait ugyanis mindig azzal vádolják, hogy ellenségei a kulturának és haladásnak. Már pedig az ucca ezek szolgáltatásban áll.

A névszerinti szavazásnál 11-en szavaztak dr. Friedmann indítványa mellett, 27-en pedig ellene és így a kérdéses jögyű diadalmaszkodott. (Dr. Friedmann ügyvéd ur azóta egész más véleményen van és egyáltalán nem ellenzője az uccanyitásnak. Szerk.)

Mindennek dacára nem tudom, hogy ezen jóakarati mellett miért kékül oly soká és hol feneklik meg az ügy? Erdeklődésemrq

azt a választ kaptam, hogy az új ucca megnyitásának akadályát a volt devecseri postamester ur és annak jogutódja magatartásán mulik, akikkel megegyezés mindezeideig nem jött létre. Az érdekeltség körülbelül egymillióárdnyi tőkebefektetést csináit, hogy az ucca létrejöhesse. Ezzel egy új és egyedüli helyes irányú fejlődés indulna meg új építkezésekkel, melyek folytán megszűnnék a lakásminizéria, könnyebben volna lebonyolítható a forgalom és ez a nyertermelőknél is hasznára lenne.

Az új ucca megnyitásával párhuzamosan szorgalmazni kellene a Kinizsi- (illetve régi nevén Bilge) uccának megnyitását is.

De térjünk vissza az előbbiekre. Az érdekeltség mintegy 1400 □-öt területet enged át utstnek ingyenesen. *Mádl Sándor* szintén mintegy 60 □-ötlet és özv. *Háder Jánosné* ugyanannyit ingyenesen.

A Szalay-féle telekből mintegy 254 □-öt volna kihasítandó utstnek. Ugyancsak az utstbe kerülne egy kb. 100 □-öt kiterjedésű közterület, melyet azonban a volt postamester ur magának vitat. A megegyezés akadályát az, hogy a postamester ur az általa átengedendő uccatér helyeit mintegy 800 □-ötlet követel cserébe és azon felül kerítést a telke mellett. Ezen csereüzletben benfoglaltatik a *Mádl Sándor* és özv. *Háder Jánosné* által még az uccatésfen kívül ingyenesen átengedett mintegy 90 □-öt terület is.

Tehát kérdezem a tek. előjáróságot, hogy tényleg átengedte-e a fentemlített közterületeket? Egyébként fogja a kérdéses ügyet a kezébe és kísérelje meg a békés lebonyolítást s ha ez nem sikerülne — amit részemről nagyon sajnálnék — úgy akkor a község mint ilyen éljen jogával és indítsa meg a kisajátítási eljárást.

Egy kisgazda.

A községek pótdadó-kulcsa.

Nagy feltárást keltett egyes lapoknak az a közlése, hogy a belügyminiszter megengedte a községeknek a pótdadó 50% fölé való emelését. Több lap ugyanis ezt a híradást a rendelet közelebbi ismerete és ismertetése nélkül közölte.

A belügyminiszternek a vármegyék alispánjaihoz intézett körrendelete a pótdadó emelését az állami adóknak beállott apadás mérvéig korlátozza.

Az adócsökkentési program kivitele folytán ugyanis az állami adók 1927. évi előírása már kisebb összeget reprezentál minden községben ugyanezen adóknak 1926. évi összegénél. Az 1927. évi községi költségvetések összeállításában azonban még az 1926. évi, tehát magasabb állami adó előírásokat vette számításba a pótdadók kivetésénél.

Ennek folytán a tényleges pótdadóbevételeknél az előírással szemben olyan mérvű visszaesés mutatkozik, ami a községek háztartásában érezhető hiányt okoz, sőt egyik-másik község háztartási egyensúlyát veszélyezteti.

Az így előállt hiányok fedezésére pótdadók költségvetés megállapítása olyan hosszú időt venne igénybe, hogy a pótdadók költségvetési év végéig már jogerőre nem emelkedhetnék. Hogy ebből a községek háztartásában zavarok ne keletkezzenek, a belügyminiszter megengedte, hogy az 1927. évi pótdadószerződés olyan magasra emelhesse, amennyi elegendő ahhoz, hogy a fentebb írt okokból származó hiányt fedezni lehessen.

A rendelet tehát csupán az állami adók apadása következtében előállt pótdadó-hiány pótlására és a legtovábbról sem generális elvként adta engedélyt a községek pótdadó-kulcsának felemelésére.

A rózsafák.

— Virágmese —

Miért török le néha a legszebb rózsá, mikor szellő se rezdül?
Miért nemul el dal közben a csalogány, mikor senki nem bánja?
Miért szomorodik el néha az ember hirtelen, mikor előbb még mosolygott?
Miért?

* * *

Szirmosodtak a virágok.
Tavaszi volt.
Néztem em életet, a Tavaszt. Mosolyogtam. És hirtelen úgy elszomorodtam.
Miért?

Eszembe jutottak a rózsafáim.
És egyszerre rideg lett előttem a nagyváros szegényes, a Margitsziget élénk zöldje. Leküzdhetetlen vagy markolt belém: menni, menni! Haza. Ahol dus fehérvirágba zsendültek kertünk gyümölcsfái s a ház eresze alatt nászutas fecsképar köszönti dallal a tavaszt. Menni oda, ahol engem is várnak: édesanyám, a legjobb asszony, édesapám, a legjobb ember és a rózsafáim, a legszebb virágok.

Hívtak — mentem.
A kapuban kutyám szaladt elibém és megnyalta a kezemet. (Milyen jól esett!) Édesanyám kész ebédet várt. Pedig nem is tudta, hogy megyek. Vagy inkább nagyon is jól tudta: megsugta a szive.
Édesapám mosolygott — ez nála az öröm legnagyobb jele. Nem igen mosolyog, csak ha otthon vagyok.

Rózsafáim téli álomban szenderegtek, várták, hogy letakarítsam róluk a meleg földtakarót. Ebédután hozzáfogtam, vigyázva, ahogyan régen elnyugodott nagyapámtól tanultam. Hőfehér nagyapám! Sok szépre, jóra tanított, biztatott. Tőle örököltem a mesét, a virág szeretetét. Igaz, mást is hagyott rám örökül, de hát az unoka rosszabb gazda lett a nagyapánál...

A térdére ültetett s a méhesben meg a szőlőlugasban mondta a mesét. Sokat regélt a daliás időről, a kőbuzos, lantos világ egy messze lovagjáról, aki vérbeli ősom volt. Amolyan kőbor lovag, kinek az élete kocka; megnyugodni sohasem tudott, lanlta a kezében, karddal az oldalán járta a világot. Valakit keresett, akit elveszített, vagy soha meg nem talált, valakit, a telke jobb felét... Végbeli vitézként esett el végre egy török elleni harcban. Ha ma élne, talán korhelyek neveznék, akkor — troubadournak hívták.

Gyermek voltam még, mikor róla a mesét hallottam, nem értemtem. Azóta megértetem kőbor lovag ősomét: Ó is keresett, talán éppen egy icike-picike lábnyomot, én is kerestem... Hasztalan — elveszett.

* * *

Volt a nagyapámnak egy szép, csillagos zsebkése, amilyeneket a fejevári vásáron árultak valamikor, régen. Nem tudom, árulnak-e még? Ez a kés volt gyermekvágyaim netovábbja. Valahányszor megláttam nagyapám kezében, mindig sóvár tekintettel néztem: — Ha az engem lehetne! Nagyapám végre elérte tekintetemet, nekem adta a kést. De nem sokáig volt meg; ősszel, játékközben, elveszett. A rákövetkező tavasszal megtaláltam az avar alatt. Ujjongó örömmel mutattam:

— Ni-ni, megvan!

Nagyapám a kezébe fogta, nézte, forgatta, majd visszaadta a kést és az ő meleg, kissé busongó hangján mondogta:

— Elveszett — megtaláltad. De ez már mégsem lesz többé a régi jó. A csillagjai kihulltak, az éle eltompult, megrozsdásodott. Hasznavehetetlen. Elveszett — elveszett.

A csillagos fejevári késről eszembe jutnak elveszített picike lábnyomok, jégrehullt érzések...

Elvesztek — később megtaláltam, de már nem voltak igaziak.

* * *

Nagyapám igen szerette a rózsafákat. Jó kertészként volt s hálásak a virágjai; életében sok, szebbnél-szebb rózsafa virított a házatáján s amikor meghalt — elmentek utána...

Egy késő őszi napon hagyott itt bennünket is, rózsafáit is és elment oda, ahova egyszer mindnyájan elmegyünk.

A rózsafák rám maradtak.

Nagya nőt már azóta nagyapám sirján a szomorú rózsá, elfedte egészen fejfáját, megöregedtek a vadméhek is, amelyek örökös szép mesékkel zsongják körül a sirban alvók álmait. (De szép lehet ez a mese! Majd egyszer én is meghallom.) Még is jól emlékszem arra a hosszú, bús sóhaju őszre: nem akart tél lenni. A rózsafák még decemberben is virítottak, pompásabbnál-pompásabb virágokat fakasztva. Ők, a rózsafák, tudták már, hogy nem lesz több tavasz életükben, amit a hatyu is megérzi az elmulást. Ezért olyan szép az utolsó rózsá s bús a hatyudal.

December közepén raktam el téli álomra a rám maradt rózsafákat, avart, porhanyó földet hintve rájuk. Gondosan, gyöngéden bántam velük, mint az olyan valamivel, ami nagyon kedves. Aztán vártam és pedig nehezen, a tavasz ebredését, a rózsák fakadását, hogy minél előbb virágot vihessen nagyapám sirjára. Hosszu tél után eljött végre a rövid tavasz s nekem első gondom volt kibontani a rózsákat.

Bontogattam... és úgy elszomorodtam: egytől-egyig mind elszáradtak! Csusap ágaik feketén meredeztek bele a tavaszi pompába.

Vajjon mi érthette őket?

A kertész azt mondta:

— Öregek voltak, elmentek a természet útján.

Én pedig azt gondoltam:
— Elmentek a nagyapám után. A gazdájuk után...

A rózsafák!...

* * *

Azóta még jobban szeretem a rózsákat. A virág hálás, a szeretetet, gondozást illattal, szinnel, pompával viszonzozza. De meg nem csal soha. És az ember?...

A vándormadarak útján járjak bármerre, ősszel és tavasszal mindig hazatérek. Hívnak a — rózsafáim.

Tavaszi van, újra itthon vagyok. Az eresze alatt fecskék muzsikálnak, én a rózsafáimat bontogatom. Takargatom le róluk a földet. Közben szomorúan látom, a legszebbik, egy fiatal Marechal Niel, elszáradt.

Vajjon mi ért?

Miért hal el a legszebb rózsá, mikor semmi baja sincsen?

Miért szomorodik el néha az ember hirtelen, amikor előbb még mosolygott?

Eszébe jutnak az emlékei...

A rózsafái.

Porkoláb István.

Disznóölésre úgy helyben mint vidékre ajánlkozik ifj. **OLAH JÁNOS** hentes. Devecsér, Füzes-ucca 8.

Éger, nyár, bükk, dió,
kőrís, tölgy, hárs stb. rönkfákat
áll. ndóan vásárol!

Fornérgyár és keményfatermelő R. T.

Budapest, IX., Csont-u. I.

MOHACSEK Károly hentes ajánlja magát a téli szezon kezdetével disznóölésre. Meghívásra vidékre is megy. Címe: **DEVECSER, Sümegi-ucca 6. sz.** Felkészített vékony sertésbőlet olcsón árusít.

H I R E K

— Olvasóinkhoz. Az utolsó évnegyednek is vége felé járván, tisztelettel kérjük mindazon előfizetőinket, akik lapunk fennállása óta még egyáltalán nem küldték be az előfizetést, hogy azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Lapunk fenntartása tetemes anyagi áldozatot igényel s valóban csak úgy tudunk hivatásunknak megfelelni, ha olvasóink azt az igazán csekély összegre szabott előfizetési díjakat hozzánk juttatják.

— December. Hideg, kegyetlen, zuzmarás: akár az emberek lelke. Szomoru nótákat dudorász a téli szél a lombtalan ágak között, besüvölt a legparányibb hasadékon is és csufondáros kacagással lekiált a hideg kéményen: hahó, emberfia, megdermeszt a tél, megfagyaszítja a lelked és elfásul, zuzmarás lesz, mint odakünn most a fák, jégcsapok csilingnek alá a szivedről. „Hol a boldogság mostanában? Barátságos, jól fűtött szobában.” És hányan, oh hányan vagyunk mi megszanalít, kiuzsorázott, kifosztott szegény magyarok, akiknek nincs meleg szobánk, sótan, keserű a kenyerünk, rongyos a ruhánk... Hányan didergünk a decemberi fagybankokban és még nagyon-nagyon messziről csillog csak felénk egy halovány reménysugár, hogy talán egyszer majd lesz feltámadás ebből a szomoru halálból. Ki tudja, nem fagy-e meg addig a testünkkel együtt a lelkünk is és nem hullanak-e le reményeink meddón, társtalanul, szárnyaszegetten... Mégis, mikor hallgat a csend és a szűztiszta, fehér hópíhek halk-csendesen hulldogálnak a légben, valami jóleső érzés járja át lelkünket: hogy nem lehet örök ez a sötét magyar éjszaka, jön majd egyszer a nagy ünnep, a töríás feltámadás, amikor újra egész lesz, hatalmas lesz a régi Nagymagyarország!

— Vitézek érkezelte. A devecseri járási vitézi testület f. hó 8-án reggel 9 órakor Somlószőlősen érkezeletet tart, melynek tárgya a kormányzó névnapjának megünneplése, a vitézi bál elszámolása, az önszegély egysület tisztikarának és tisztelbeli tagjainak megválasztása, folyó ügyek.

— András napja. „Aki bőjtől András napján, völegényt lát éjszakáján.” Évszázados már ez a hit a férjhezmenendő lányok körében, akik egy bőjtöllel eltöltött nap után álmutban szeretnék meglátni azt a férfit, aki majd rövidesen megjelenik a karikagyűrűvel és menyecskévé teszi őket. Ki tudja, hogy a felzgatott fantázia valóban nem hoz-e elő az álom szárnyain valami álomlovagot, a megálmodott ideált? Jön lassan a farsang, bálók, összejövetelek, zsurok lesznek; egyre szélesülnek, dagadnak a reménység hullámai, hogy hátha, hátha... Mi pedig kívánjuk minden leánynak, hogy még az ideai farsangon főkötő alá jusson.

— Beszámoló. A nagyvázsonyi kerület országgyűlési képviselője, dr. Jókay-Ihász Miklós november hó 27-én többszáz főnyi hallgatóság előtt Ajkán beszámoló beszédet mondott. A gyűlést dr. Kovács Sándor ajkai körállatorvos nyitotta meg, ki rövid beszéd kíséretében vázolta a képviselő társadalmi és politikai munkásságát. Jókay-Ihász Miklós beszédében részletesen foglalkozott az adócsökkentő javaslattal, megállapítván, hogy adózási terén a polgárság több terhet már nem bír el. Majd ismertette a munkásbiztosítási törvényt és bejelentette, hogy a népjóléti miniszter a tavasz folyamán okvetlenül előterjesztí az agkori és rokkantsági javaslatot. Részletesen tárgyalta a valorizációs törvényjavaslatot és azon meggyőződésének adta kifejezését, hogy a hadikölcsönöknél elsősorban a kis címzetekkel bírókat fogják kielégíteni. Megemlékezett a kormányának külpolitikai téren elért sikereiről és e tekintetben különben az olasz barátsági szerződésnek tulajdonított igen nagy fontosságot. Végül összetar-

tásra és egymás megbecsülésére hívott fel mindenkit. A hallgatóság, melynek soraiban ott láttuk *Beldke* Endre járási főszejgabirót, *Karsay* Sándor kir. járásbírósi elnököt, *Andrónyi* Péter urad. főintézőt, dr. *Lóbl* Gyula körörvost, *Lakner* Károly főjegyzőt, *Pinter* Károly közsegi bírót stb. nagy tetszéssel és megértéssel fogadta az illusztris képviselő beszámolóját, akit a gazdák részéről *Csizmadia* Lajos gazdaköri felnök, *Csongrádi* József az iparosok és kereskedők részéről, *Finta* Károly pedig a munkásság részéről bizalmukról és szeretetükről biztosították.

— József főherceg felhívása a hazai iparcikkek pártolására. A küszöbön álló karácsonyi szezonra való tekintettel József főherceg, mint az országos ipartestület fővédnöke felhívást adott ki a vásárló közönséghez, a melyet arra kér, hogy karácsonyi ajándéknak magyar árut vásároljon. Több mint százmillió pengő vándorol ki évente külföldre részben olyan iparcikkekért, amelyek ma már itthon is kifogástalan minőségben készülnek, pedig több-ezer munkáskéz kénytelen piheni munka nélkül. A magyar áru kitünő, éppen ezért nem áldozatot kér a hazafias magyar fogyasztóközönségtől, hanem megértő szeretetet. Aki a szívére és az eszére hallgat — mondja a felhívás — az magyar származású árut vásárol, mert nem adózik feleslegesen a külföldnek és magyar munkáskéz foglalkoztatására ad alkalmat.

— Az új transzformátor. Villanyvilágításunkra az utóbbi időben több panasz hangzott el. Az áramszolgáltatás gyenge volt, aztán gyakorta előfordult, hogy percekig nem funkcionált a világítás. Mint most örömmel értesülünk, ennek egyedüli oka a helyi transzformátor túlterhelése. Annigra megnövekedett az áramfogyasztás, hogy a mostani transzformátor túl van terhelve és nem bírja az áramszolgáltatást. A villanybiztonság már intézkedett egy új, erősebb transzformátor beszerzése iránt, amely rövidesen meg is érkezik és ezzel világításunk zavartalan ellátása biztosítva lesz. Mindenestre öröndetes jelenség, hogy ennyire megnövekedett nálunk az áramfogyasztás, holott eleinte bizony sokan idegenkedtek tőle s bizonyos unszinpátiaival fogadták.

— Felolvasások. A Kath. Legényegyesület vezetősége ezuton is tudatja tagjaival, hogy a téli hónapok első vasárnapján az egyesület helyiségében felolvasások tartanak. A második felolvasás f. hó 4-én este 8 órakor lesz. Vendégeket is szivesen látunk.

— Jegyzőválasztás. Ajka nagyközségben *Baddózy* Lajost, Tóskoberénden pedig *Farkas* Lászlót egyhangulag segédjegyzökké választották meg.

— Ebzárlat. A devecseri főszejgabiróság az egész járási területre kilencven napi ebzárlatot rendelt el. Ugyanis a járás több közsegiében veszett ebek garázdálkodtak, melyek már több állatot megmártak s ez teszi indokoltá a hosszú ebzárlatot.

— A vér fölrhissítése céljából ajánlatos néhány napos át korán reggel egy pohár termézetes »Ferenc József« keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi *Ferenc József* viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatója az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. Kapható gyógyszer-tárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

— Felülfizetések. A devecseri járási vitézek mulatságán felülfizettek: Dr. Jókay-Ihász Miklós 20 P. Hönig Sándor, vitéz Halászy Sándor, dr. Erdős László, dr. Horvát Béla, Tánzer Lajos 10—10 P. Belák Endre, Karsay Sándor dr., Novák Rezső, Sághy József, Szentmiklóssy Pál, Lakner Károly 6—6 P. Huszár József, Günther Ferenc, Löwinger Rózi 5—5 P. Nagynyeri, Kelemen Béla, Csorba Géza dr., Széphegyi Ferenc dr., Szécsi János 4—4 P. Schneller István, Rosenberg Henrik, Weichner Árpád, Lestyán János, Pszotka János dr., Czékelys Günter, Révész Márton dr., Biró László, Somogyi Károly dr., Tóth Béla dr., Szabó Ferenc 3—3 P. Kerék János, Somogyi Károly,

vitéz Orbán József, v. Berzsényi Bertalan dr., v. Magyaróssy Béla, Wolmann Dániel, Keller Gyula, Fábiam József, Miklócs Ferenc dr., Cindler Károly, Huss Ferenc, Markos Gyula, Pölöskey István, vitéz Szabó Vendel, v. Barcza József 2—2 P. Vitéz Uzonyi Sándor, v. Fodor Gábor, v. László Tamás, v. Keresztes Mátyas, Keresztes József, Vági Lajos, Bencsik Gyula, Becker Ferenc, özv. Majzik Miklósné 1—1 P. Vitéz Vértes István 50 fillér.

— Erzsébet Királyné Szálló Budapest, V. Egyetem-utca 5. Elsőrangú családi szálló, a Belváros központján. 100 szoba, központi fűtés, vízvezeték mosdók, lift, fürdőszobák. Egy ágyas szobák 5—9 P-ig, két ágyas 6—12 P-ig. A szállóban van közkedvelt étterem, kávéház, söröző pince. Saját termeszó somló borok. Esténként a legjobb cigányzene. *Szabó Imre tulajdonos.*

— A vendéglős saját termésű bora után is köteles forgalmi adót fizetni. A korlátlan italmerési engedéllyel rendelkező vendéglősök nemcsak a vásárolt, hanem saját termésű boraik kiméréséből eredő forgalom után is kötelesek az általános forgalmi adót leróni. Az adókötelezettség ez esetben azért áll elő, mert a vendéglős a saját termésű bor kimérése révén külön haszonra tesz szert.

— A devecseri anyakönyv. *Születés:* Nov. 28. Vas Sándor urad. munkás és neje Stenger Karolin fia Sándor. *Halálozás* nem volt. *Házasság* nem kötöttek.

Placi gabona árak.

Buza	28—29	•P	Zab	19—20	P
Rozs	26—27	"	Tengeri	18—19	"
Árpa	23—25	"	Burgonya	4—5	"

A devecseri Csóron-család.

(Folytatás és vége.)

Családi körülményeit nem ismerjük, mindössze egyetlen fiáról tudunk: *Jánosról*. (Es egy leánytestvéréről, vagy leányáról, Fraxiáról, aki Gersei Pethő Benedekné volt.) Tetézi a vagyont és a rangot. Ő már nemcsak mint főispán, hivatalánál fogva mánás, a király kegyéből is örökös báró. Kabol, Veperd, Locsmánd, Közeg vára és uradalma ura, amilhez az örökölt vagyonon kívül, számos ausztriai birtok sorakozott. Hatalmas, rettegett nagyr; 1571—1584. Sopron város királyi kapitánya és a megye főispánja. A király is csínján bánik vele; urat, hitet, hazát [cserélni abban az időben csak egy lépésbe került.

A két Csóron kétségtelenül protestáns, de míg az apa csak passzív, a fiu már aktív is; váral, uradalmat az új hit bástyái. Egykori birtokai, ahol ma csak hirmondói vannak Luther, Calvin vallásának, az ő idejében majdnem tiszta protestánsok, Devecsér, Doba, Jánosháza, sib, erős evang. gyülekezetek ekkor és még a Csóronok eltűnése után, a XVII. század közepén is.

Csóron János rosszviszonya a kegyuraságra alá rendelt vásárhelyi apáccal, ki részben talán a vallási ellentéttekkel is magyarázható tény, hogy az ő idejében sem annyira a köteles védelemben, mint zaklatásban volt része a kolostor lakóinak és jobbágyainak. Csóron somlói várnagyai: Alsóbdögél Dul Mihály, Csögley János és Noszlopy Gáspár „lovagos és gyalogos” katonái rettegtek a vidéket.

De ennek nem csupán és nem főként vallási ellentéttek az oka; hasonló esetek jóval előbb is előfordultak, amikor hitben egyseges volt az ország, sőt a zaklatás szüntelenül tartott, csupán Erdődy (I.) Péter és Csóron András idejében szűnnet. 1465 körül Tapsonyi Anthimi János somlói várnagy: Wathy Mátyas, tört a vásárhelyi kolostorra, majd a Szápolyák (1488—1495.) Guthy Mihály nevű kapitánya rabolja ki őket és sebesíti meg súlyosan Margit apácat. — Bakócs Tamás primás váruasága idején az ő katonái a győri püspök embereit rabolják ki Somlóból s a homo regium vagdajják össze. Mind olyan tények, melyeket nem lehet az agyaterhelt vallási ellentéttek rovására írni. A hajtalmaskodás: a kor, a vér büne volt.

És aztán a vásárhelyi apácák sem voltak gáncsnéklük; 1511. Bakócz primás erkölcsösten életmódjuk miatt oszlatja föl s itéli kihálásra a rendet. Az őket követő premontrai szerzetesök kolostori életéhez, igaz, már nem férhet szó, de az is tagadhatatlan, hogy az elődök bélyege az utódokra is árnyékot vetett. Maig fennmaradt monda őrzi e feslett kor emlékét.

Csórón János csak azt tette, amit elődei: hatalmaskodott a gyengébbeken. De érdemei is voltak: egész élete csupa harc a török ellen és befejezte az apja által megkezdett építkezéseket Devecserben, Jánosházán és számos többi várban, kastélyban. (Abban a romboló korban az is érdem volt, ha valaki magának épített s a hazát is védő várát jókarban tartotta.) Az egykoru fametszet maig szemlélteti a devecseri vár szép és erős voltát. (Jelenlegi alakját már az Esterházyaktól nyerte a mult század elején.)

Kétszer nősült Csórón János. Első neje Szvetics Mária, második egy Orsolya nevű hajadon, kivel 1564. Kaboldi várban esküdött. Ettől nem maradtak gyermekei s az elsőől is, csak leányai. 1585. halt meg s vitte sírba ferfiága híres-neves nemzetségét.

Három leánya mind előkelő főúri feleség; ez a körülmény is mutatja a Csórón család fényes-rangos voltát. — Margitot Nádasdy Kristóf (Tamás nádor öccse) 1563. vette nőül Kőszegen s kapta vele a többi közt Kabold és Kőszeg várát. Mindkét vár fejedelmi pompával ékeskedett; szerencsén rabszolgák álltak Margit asszony rendelkezésére s máhált tevők hordták utána utazásaiban. — Katalin Thurzó Eleké lett s így anyja Thurzó Szaniszló nádornak s Kristófnak, aki Erdődy Zsuzsánát vette feleségül. Anna első férje báró Gyarmati Balassa István volt, a második Liszthy István köpcsenyi és jánosházi báró.

Ők, illetve gyermekeik örökölték attyuk örösi javait. Somlót (a hozzátartozó Jánosházával) és Devecser várát s uradalmát Csórón Anna leszármazói, a Liszthyek és Margit gyermekei; a Nádasdyak kapták. Többen, majd sokan, Közös birtokosai vannak a két várnak s a tartozékokat is külön, egyes örökösök bírják.

1608-ig Nádasdy Tamásé Somló, Devecser és Ugod, amikor Megyery Imre és neje Viczay Magdolna kezére kerül a három vár 6000 forintért. De ez az eladás aligha érvényesült, mert Nádasdy később is, haláláig (1620.), e várak örökös urának írja magát. Ezután nemsokára Devecser Esterházy kézre kerül — Somlót ellenben még egy század mulva is a közben számossá szaporodott Csórón örökösök birtokában találjuk s csak 1785. körül szerzik vissza az Erdődyek, akik majdnem változatlan nagyságában mind maig megtartották.

A Csórón címer: a paizs udvarában balra haladó szarvast, annak hátán egy kis menyétfélet ábrázol, sisakdíszként 5 struccfollal. — Vajjon ennek sincsen semmi nyoma a devecseri várkastélyon? Lehet, hogy van, lehet, hogy nincs. Minden elmúlik egyszer: vagyon, hír, rang, dicsőség s beteljesül az írás szava: se hire, se hamva...

P. I.

**Kényelmes
butorozott szoba**

egy-két stáblember részére, esteleg teljes ellátással, azonnal kiadó.

Ugyanott kifünő háztörszét használható, valamint mosást és vasalást olcsón vállalunk

Szűcs Nővérek

DEVECSER, Bocskay-utca

Karácsonyra

emlékkönyvek

albumok

regények

képeskönyvek

karácsonyfadíszek

diszdohoz levélpapírok

képeslapok stb. stb.

dus választékban
olcsó árakon

Huss Ferenc

könyvkereskedésében

Klapka-ucca

Eladó vendéglő.

Túskeváron a régi jóhírű Szabó-féle vendéglő öregség miatt

eladó, vagy bérbeadó.

Ujévkor átvehető. Bővebbet a tulajdonosnál.

**Első Devecser és Vidéke
Temetkezési Vállalata**

TEMEZÉSEKEZ

a legegyszerűbbtől a legdicszebbig szolid árakon végzek.

Érc- és fakoporsók
állandóan raktáron.

Szalagok, koszorúk,
mindennemű temetkezési cikkek olcsón beszerezhetők

Diósy Nándor
temetkezési vállalatánál
Devecser, Klapka-ucca 10.

Azonnal kiadó lakás

2 uccal és 1 udvari szoba
mellékhelyiségekkel

Szalay Antal bognármester házában
Devecser, Deák-tér

Eladó

egy jókarban levő, használt
motorkerékpár
Bővebbet a kiadóban.

Uj műszerész

Tisztelettel tudatom, hogy Devecserben, Deák-tér 22. sz. alatt (a Forintos-vendéglő mellett)

mechanikai és műszerész-műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. autók, motorok, traktorok, varrógépek, kerékpárok s minden néven nevezendő elektromos gépek szakszerű javítását teljes jótállás és mérsékelt árak mellett.

Kérem a közönség szives pártfogását s vagyok teljes tisztelettel:

Horváth József

mechanikai gépjavitó műhelye
Devecser, Deák-tér 22. sz.